

Câu chuyện ảnh bìa:

BỨC TRANH MẸ MARIA ĐƯỢC CẢN CỘ BẰNG RĂNG ĐỂ VẼ

● **Trần Khởi Thức SB67**

Nghệ sĩ người Iran Hossein Nuri với bức tranh vẽ Mẹ Maria đã gây sừng sốt cho những người Kitô giáo ở Lebanon, theo tờ *Tehran Times* đưa tin hôm 5/4/2010.

Dân Sao Biển ai nấy đều quen với bài hát *Mẹ triển dương* của cha Vinh Hạnh và qua bài hát đều nghe biết đến xứ 'Libanô': "Mẹ triển dương như cây hương nam trên núi Libanô, như cây trắc bá trên đồi Sion".¹ Lebanon chính là Libanô, quốc gia Tây Á giáp với Syria về phía bắc và phía đông, Israel về phía nam và Cyprus về phía tây ngăn cách bởi Địa Trung Hải.

---

1. Mẹ triển dương như cây hương nam trên núi Libanô, như cây trắc bá trên đồi Sion. Mẹ đứng cao như cây thiên tuế xứ Cades, như vườn hồng Giêricô. Mẹ triển dương như cây Ôliva thơm tho ngoài đồng, như cây tiêu-huyền-mộc bên suối nước công viên. Mẹ tỏa hương thơm ngát, như cây quế, như trầm hương. Cao quý và dịu êm như mộc được cung tiến. Ôi Maria!

Bức họa Đức Mẹ Maria được Hossein Nuri ngậm cọ vẽ được nhiều người ưa thích và sùng sờ do cách vẽ.

Điều đáng sùng sờ đối với họ là cách họa sĩ đã tạo ra tác phẩm nghệ thuật của ông.

Nuri năm đó 56 tuổi, bắt đầu các chiến dịch văn hóa của ông chống lại chế độ vào tuổi thành niên và bị bắt giữ bởi SAVAK (Tổ chức Tình báo và an ninh quốc gia do cơ quan an ninh tình báo nội vụ của Shah do Iran thành lập).

Ông ta bị tra tấn tàn bạo trong thời gian bị giam giữ trong nhà tù, khiến ông bị chấn thương tủy sống.

Tay và chân của ông bị mất cảm giác và ông phải vật lộn với những cơn đau ở thận, phổi và thanh quản.

Tuy nhiên ông dùng răng cầm cọ và bắt đầu vẽ với sự giúp đỡ của người vợ Nadia Maftuni. Cuộc triển lãm tranh của ông kéo dài từ ngày 17/3 đến 4/4 tại các địa điểm khác nhau ở Beirut, thủ đô Lebanon. Sự kiện nghệ thuật này được các nghệ sĩ, sinh viên nghệ thuật và đặc biệt là những người theo Kitô giáo đón nhận nồng nhiệt.

“Các cuộc triển lãm của tôi ở Lebanon thu hút nhiều khách

xem tranh hơn so với các nước khác như Pháp, Đức, Algeria và Trung Quốc,” hãng tin IRNA của Iran dẫn lời Nuri nói với sự tâm đắc của ông.

“Họ thích bức họa Mẹ Maria mà tôi đã vẽ để hưởng ứng bộ phim hoạt hình chống Hồi giáo của Đan Mạch,” ông nhận xét. Nuri đã vẽ xong bức tranh trong vài ngày trước Đại sứ quán Đan Mạch ở Tehran, thủ đô Iran với cọ ngậm trong miệng, trước sự sững sốt của khách xem tranh.

Cuộc đời Hossein Nuri

Hossein Nuri, sinh năm 1954 tại Mashhad, là một họa sĩ, nhà viết kịch và nhà làm phim người Iran. Ông mất cha từ năm lên 3 và sống với mẹ. Ngay từ những ngày còn học tiểu học ông đã thích hội họa.

“Họ thích bức họa Mẹ Maria mà tôi đã vẽ để hưởng ứng bộ phim hoạt hình chống Hồi giáo của Đan Mạch.”

Tốt nghiệp tiểu học ở Mashhad, ông giành được học bổng vào trường Kỹ nghệ Farah ở Tehran.

Năm 1972, Nuri viết một vở kịch châm biếm chính trị chỉ trích hệ thống bảo vệ nhân quyền. Vài phút sau khi được trình diễn, vở kịch bị lực lượng quân đội có mặt tại trường giải tán. Nuri bị tra tấn dã man và sau một loạt tra tấn khắc nghiệt, ông bị tê liệt tay chân và sức khỏe nội tạng của ông bắt đầu xấu đi. Ông ấy đã được đưa đến bệnh viện trong khi vẫn đang bị kiểm soát. Cuối cùng, do cơ thể bị thiệt hại nghiêm trọng, SAVAK thả lỏng Nuri và ông ta trốn đến sống với bạn bè. Nuri tiếp tục vẽ tranh bằng cách ngậm cọ và phải ngồi trên xe lăn.

Sau cuộc cách mạng, Nuri lại quyết định viết kịch và dàn dựng chúng ở các thành phố khác nhau.

Sự nghiệp văn hóa

Sự nghiệp sân khấu của Nuri được hồi sinh sau cuộc cách mạng và nó không bao giờ là thứ yếu so với sự nghiệp hội họa của ông. Trong những năm 80 và 90, ông đã viết và dàn dựng một số vở kịch từng đoạt giải thưởng bao gồm *The Purgatory Stop*, *The Crimson Robe*, *The Last Festival*, *The Circus*, *The Company*, *The Wayfarer*, *Sweetheart* và *Intuition*. Là một nhân vật nổi tiếng trong lịch sử sân khấu Iran, một nhà hát ở thành phố Mashhad, một trong những sân khấu kịch của Iran, được đặt theo tên ông là Nhà hát Ustad Hossein Nuri.

Ian Linden, Giáo sư Nghiên cứu Tôn giáo tại Đại

học SOAS ở London, người giảng dạy về mối quan hệ Kitô giáo-Hồi giáo, kể lại một câu chuyện thời ông ở Tehran: “Khi có một cuộc biểu tình trước Đại sứ quán Đan Mạch để phản đối những bức tranh biếm

Bức tranh Đức Mẹ Maria do Hossein Nuri vẽ bằng miệng. Ảnh: T.L.

họa tiêu cực về Nhà tiên tri Muhammad, một nghệ sĩ, người đã mất khả năng sử dụng cả hai cánh tay, đã xoay sở trong khi răng cắn chiếc cọ sơn, để tạo ra một bức tranh tuyệt đẹp về Đức Mẹ Maria. Ông ấy trưng bày hình ảnh và hỏi một câu hỏi: ‘Đây là đức tin của chúng tôi. Đức tin của bạn là gì?’”

Hội họa theo quan niệm Nuri

Trung tâm Văn hóa Iran tại Paris VI đã đón tiếp một nghệ sĩ không điển hình, nhà thơ, họa sĩ và kịch tác gia trong hai tuần lễ ngắn ngủi. Nuri bắt đầu vẽ từ năm lên 7 đến lúc đem tranh đi triển lãm các nơi đã ngoại ngữ tuần. Ông trông già trước tuổi do những năm tháng tù đầy dưới chế độ độc tài của Shah Muhammad Riza Pahlevi.

Hossein Nuri nói: “Cho đến năm 17 tuổi, tôi đã làm việc như bao người khác,” Tôi chơi kèn, tôi tập thể dục dụng cụ. Tôi đã vô địch trong môn thể thao này. Tôi cũng đang viết cho nhà hát, chuẩn bị một vở kịch về nhân quyền. SAVAK bắt tôi, tôi bị tra tấn trong tù, thường xuyên bị đánh vào lưng, cổ bằng gậy gỗ, dùng hóa chất tiêm vào máu. Tôi được trả tự do sau gần bốn năm là nhờ những tên ‘đồ tể’ nghĩ rằng tôi sẽ chết nhanh chóng. Tôi đã không trở về với gia đình, tôi sống với bạn bè, ẩn trong một căn phòng ở phía sau một cửa hàng. Để giữ cho mình bận rộn, tôi đã vẽ”.

Hossein Nuri sống sót sau cuộc tra tấn nhưng kỹ năng vận động của ông ấy bị ảnh hưởng nghiêm

trọng: ông không còn đi lại và không thể cầm cọ bằng các ngón tay nữa. Ông định cư ở một vùng giáp giới với Afghanistan, vẽ và vẽ tranh bằng miệng trước mặt du khách. Hôm trong triển lãm ông thì thầm, bằng một giọng gằn như không nghe được: “Lúc đầu, tôi cố gắng cầm cọ trên tay nhưng nó thường bị rơi và tôi nhặt nó lên bằng miệng. Tôi đã học như thế, theo bản năng, tự nhiên. Tôi nhận ra rằng tôi đang vẽ bằng miệng với một cái hàm đau đớn!” Kể từ đó, ông đã cho ra đời rất nhiều tác phẩm, thường là khổ lớn.

Hossein Nuri tung tẩy nhiều trên sự sống động và bão hòa của màu sắc, sẵn sàng chống lại những công đoạn bổ sung: “Đó là một sức mạnh bên trong điều khiển tôi. Tôi đặt màu lên một tấm voan trắng, tạo thành một tập hợp, sau đó tôi đặt một tấm voan khác có cùng kích thước. Sau đó, tôi phân phối màu sắc bằng cách dùng mu bàn tay quét các bức tranh. Đôi khi những sáng tạo tự phát của tôi xuất hiện trong vòng vài phút. Đôi khi phải mất cả một năm làm việc”. Một số bức tranh sau đó được điều chỉnh bằng cọ, theo một cách tiếp cận tượng hình hơn. Những bức khác vẫn mang tính trừu tượng, với hiệu ứng phản chiếu tập trung sự chú ý của người xem vào những gì họ cảm nhận được ở trung tâm của tác phẩm.

Hossein Nuri hiện giảng dạy tại Đại học Tehran. Ông ấy muốn phổ biến kỹ thuật và tác phẩm của mình ở châu Âu. Ông ấy đôi khi làm việc với những người khuyết tật, ngay cả khi ông ấy không tưởng tượng

có thể tạo ra một trường học cụ thể, một ý tưởng mà ông ấy đã thu thập được trong thời gian ở Pháp và rằng ông ấy hy vọng sẽ thực hiện với sự đồng ý của giới thẩm quyền văn hóa Iran. “Tôi muốn có một mối quan hệ yêu thương, ấm áp với mọi người. Tôi không LBT: nghĩ nhiều đến việc bán tác phẩm của mình, tôi thích triển lãm và gặp gỡ hơn”. Ông ấy đi du lịch cùng vợ, tiến sĩ triết học, họa sĩ và nhà thơ. “Chúng tôi gặp nhau ở trường đại học, chúng tôi công bố tình yêu của mình và kết hôn bằng thơ”... Phải mất 7 năm sau thì vợ chồng ông mới chấp nhận cuộc hôn nhân này: “Chúng tôi đã đến gặp bên vợ và tôi đã hôn tay ông bà để cảm ơn họ đã cho ra đời một cô con gái xinh đẹp”. Vợ chồng ông có hai con trai; Abolfazl Nuri và Mahmoud Nuri.

Hossein Nuri tự cho mình là người tự do và hạnh phúc ở Cộng hòa Hồi giáo Iran: “Tôi muốn tiếp tục vẽ tranh, viết cho nhà hát bằng một ngôn ngữ phổ thông. Với tôi, hội họa giống như hơi thở”...Ω

Tổng hợp từ:

1) *Iranian painting of Saint Mary surprises Lebanese*, <https://www.tehrantimes.com/news/216608/Iranian-painting-of-Saint-Mary-surprises-Lebanese>.

2) *Wikipedia*, https://en.wikipedia.org/wiki/Hossein_Nuri

3) *La peinture selon Nuri*, 22 octobre 2004, <http://www.ya-nous.com/pratique/culture/culture041022.html>.

LBT: Bài hát được đăng lại như một kỷ niệm nhắc nhớ về xứ Lebanon.

MẸ TRIỂN DƯƠNG

moderato legato

LM. Vinh Hạnh

ý lời ca Eccli 24: 13-15

Mẹ triển dương như cây hương nam trên núi Li -
ba - nô. Như cây trắc bá trên đồi
Si - on. Mẹ đứng cao như cây thiên
tuế xứ Cal-des Như vườn hồng Jê -

Chords: G, C, G, Bm, Em, D, D7, G, Bm, D, G, Bm, Em, D7

G

ri - cô Mẹ triển dương như cây ô-

Bm Em G

li - va thơm tho ngoài đồng. Như cây tiêu huyền

Bm D A D D7

mộc bên suối nước công viên

G G7 C Am

Mẹ tỏa hương thơm ngát như cây quế như

A7 D G C G D

trầm hương Cao quý và dịu êm như mộc dược cung

G G7

tiến Ôi Ma

C G

..